

Lestrimellita limão

Iratim

Hayo Velthuis en Bertus Wieringa

.....
Dit is de laatste tekening in de serie opvallende
nesten van Braziliaanse angelloze bijen.

Het Portugese woord limão betekent citroen. De Iratim dankt deze soortnaam aan de sterke citroengeur die de werksters kunnen verspreiden. Het is een parasitaire soort, die aan nectar en stuifmeel komt door het te roven van andere angellozebijenkolonies. Ze vallen massaal een ander volk aan en plunderen de voorraadpotten en zelfs de broedcellen volkomen leeg. Tijdens zo'n aanval verspreiden ze een citroenachtige geur uit hun kaakklieren, waarmee ze de communicatie van het beroofde volk in de war schoppen, terwijl ze tegelijkertijd hun koloniegenoten helpen het nest van de slachtoffers te vinden. Na zo'n beroving, die meestal een aantal dagen in beslag neemt, blijven er in het beroofde volk alleen de volwassen bijen over, die zullen proberen opnieuw een broednest en een voedselvoorraad aan te leggen. Misschien worden ze dan een aantal maanden later opnieuw slachtoffer!

In het nest van de Iratim vinden we de gebruikelijke structuren, als van de andere soorten. Maar, zoals de tekening laat zien, ziet de buitenkant er merkwaardig uit: de ingangstunnel heeft vertakkingen, waarvan sommige uiteinden dicht kunnen zijn, andere zijn open. Dat hangt af van de vliegactiviteit: wanneer er geen volk wordt beroofd, vliegen er maar weinig bijen in en uit, maar tijdens de roofdagen zijn het er veel en dan is het aantal uitgangen dat wordt gebruikt navenant groter. Gedurende de nachten zijn alle toegangen gesloten, net als bij de Jataí, *Tetragonisca angustula* (Bijenhouden, april 2012). Maar terwijl die soort een prachtig witte, breekbare ingangstunnel heeft, is deze constructie van de Iratim donker en stevig. Net als die Jataí lijken deze bijen meer op grote muggen dan op onze honingbijen, dankzij hun langgerekte achterlijf.